



Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi

*Mahmut ARPAĞ**

Öz

Şiir, edebiyatımızda kendine özgü bir yeri olan özel bir edebi türdür. Çocuğun dil sevgisi ve bilinç kazanması için en etkili türlerden biri şiirdir. Şiir sayesinde çocuk; dilinin zenginliklerinin bilincine varır, kelimelerin farklı anlamlarını fark eder, dil becerilerini geliştirir, duygu ve düşüncelerini uygun beden hareketleriyle destekler. Çocukluktan beri insan hayatında yer alan şiirin insan hayatının her aşamasında ve sürekli olarak üzerinde durulması gerekir. Çocuk şiiri Türk edebiyatına geç girmiştir ancak çocuk şiirinin değeri zamanla anlaşılmış ve edebiyatımızda giderek daha fazla yer almıştır. Çocuklar, şiir yazmaya yatkın ve isteklidir. Çocukların istekleri üzerinde durulursa şiir yazmaya olan ilgileri artar ve şiir yazma becerileri gelişir ancak süreç iyi devam etmezse veya çocuklar belirli yöntemler ve belirli kalıplarla şiir yazmaya zorlanırsa ilgileri ilköğretimin sonuna doğru kaybolabilir. Bu yüzden şiir yazarken öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumunu olumlu yönde etkileyecek yöntemler tercih edilmelidir. Bu yöntemlerden biri çocukların hayal güçlerini, sanatsal duyarlılıklarını, zihinsel kapasitelerini ve yaratıcılıklarını geliştiren; duygularını uygun şekilde ifade etme becerisi kazandıran, algılama ve yorumlama gibi iletişim yeteneklerini geliştiren yaratıcı dramadır. Bu araştırmada yaratıcı drama yöntemi kullanılarak şiir yazma etkinlikleri uygulanmıştır. Bu araştırmanın amacı, yaratıcı drama yönteminin ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin şiir yazmaya yönelik tutumuna etkisini ortaya koymaktır. Araştırmada ön test- son test deney deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında 6. sınıfta okuyan yetmiş iki öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, Ankara ili Haymana ilçesindeki üç devlet okulunda iki hafta devam etmiştir. Araştırmanın verileri "Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde t testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutuma ilişkin olarak ön ve son testler arasında son test lehine önemli farklılık tespit edilmiştir. Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazmak, öğrencilerin şiir yazmaya yönelik ilgi ve tutumlarını olumlu yönde etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, yaratıcı drama, şiir yazma, şiir yazmaya yönelik tutum

The Effect of Creative Drama on the Attitude towards Poetry Writing

Abstract

Poetry is a special literary genre with a unique place in our literature. Poetry is one of the most effective literary genres for children to acquire passion and consciousness for their language. Thanks to poetry, a child recognizes the richness of his language, understands the different meanings of words, develops his language skills and supports his emotions and thoughts, using appropriate body movements. Poetry which takes place in people's lives starting from childhood must be dwelled upon continually at all stages of life. Children's poetry emerged late in Turkish literature, but its importance was acknowledged in time and began to appear more in our literature. Children are inclined and able to write poetry. If what children like to write about are paid attention to, their interest in writing poetry increases and their writing ability develops; but, if the process does not proceed well or if children are forced to write poetry, using certain

*Öğretmen, Mahmut ARPAĞ, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara, mahmutarp@gmail.com

methods and patterns, their interest may be lost by the time they reach the end of their primary education. Therefore, in writing poems, methods that will positively affect students' attitude towards poetry writing should be preferred. One of those methods is creative drama which develops children's imagination, artistic sensitivity, cognitive capacity and creativity as well as their ability to express their feelings properly and improving their communicative skills such as comprehension and interpretation. In this research, poetry writing activities were employed, using the creative drama method. The aim of this research was to determine the effect of the creative drama method on the poetry writing attitudes of 6th grade elementary school students. Pre-test/Post-test design was used in the study. The research was done with a group that consisted of 72 students studying in 6th grade in the 2017-2018 academic year. The research continued for two weeks in three state schools in the Haymana county of the Ankara province. The data of the research were collected by using the "Attitude Scale towards Poetry Writing". In the analysis of the data, t-test was used. Pre-test and Post-test were given to assess any probable changes. The results showed that regarding students' attitude for writing poetry, a significant difference was found in the post-test which means that writing poetry, using the creative drama method, positively influenced students' interest and attitudes for writing poetry.

Keywords: Turkish education, Creative drama, Writing poetry, Attitude towards poetry writing

Giriş

Edebi türler arasında şiirin kendine özgü ve özel bir yeri bulunmaktadır. Bu yüzden şiir diğer türler gibi kolaylıkla tanımlanamamaktadır. Bir tespite göre ne kadar şiir varsa o kadar da şiir tanımı vardır. Bununla birlikte şiiri oluşturan temel unsurlar ve bunların her birinin şiir için ne ifade ettiğini belirlemek işi kolaylaştırıcaktır.

Türkçe Sözlük'te şiirle ilgili tanım yapılırken sembollere, ritme ve sese vurgu yapılır. Burada sembollerle; şiirde kullanılan sözcüklerin bilinen ve kabul edilen anlamının ötesine çıkması, yeni ve farklı anlamlar kazanması söz konusu edilmektedir. Şiirin olmazsa olmazları arasında ritim, ölçü ve kafiye yer almaktadır. Bu bakımdan şiirde ritim vazgeçilmez bir unsur olarak yer alır. Son olarak da ritme bağlı ses unsurlarının oluşturduğu ahenk gelmektedir. Buradan yola çıkarak şiirin öncelikle ahenk olduğu, ahengin ise ritim ve armoniyle sağlandığı söylenebilir.

Şiir, sanatkârının elinde okuyucuya sunulan bir çiçek demeti ya da mücevher kutusudur (Aytaş, 1995). Şiir duygulara hitap eden, orada kök salıp yeşeren, meyvesini hayallerle süsleyip ahenkle sergileyen bir sanattır (Aytaş, 2001). Aynı zamanda duyguların altın anahtarı da olan şiir, geçmişle gelecek arasındaki nüansları yaşatır. Bu bakımından diğer sanat dallarından ayrılır (Aytaş, 1995).

Şiir; sesler yardımıyla yazarın, okurun ve seslendirenin duygularını yansıtan ve yaygınlaştıran etkileyici anlatım türüdür. En eski edebi tür olan şiir, en yalın haliyle az sözcükle en çok şey anlatma sanatıdır. Günlük hayatta sıradan olan sözcüklere şiir dilinde farklı anlamlar yüklenebilir. Şiir dilinin bu imkânı sunması dile ve dil kullanımına zenginlik katmaktadır.

Dil, şiirin bir aracıdır. Şiir, anlatım yetkinliğini dilin yaratıcı gücünden almaktadır. Şiir dili, şiir ile okur arasında bağ kurmada büyük öneme sahiptir. Bu nedenle şiir ile dil arasında doğrudan bir bağ

Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi

bulunmaktadır. Şiiri oluşturan sözcüklerin seçilmesi, duygunun ve konunun en kısa şekilde verilmesi ve şiirde anlatılmak istenenler dil sayesinde gerçekleşir. Şiirin okur üzerinde etki bırakabilmesi için dizeleri oluşturan ifadeler anlamlı ve estetik bir şekilde yerleştirilir.

“Çocuk ve şiir, bu iki kavram birbirine ancak bu kadar yaklaşabilir ve yakışabilir. Ruh dünyasının derinliklerinde biçimlenen ve kelimelerle ifade edilen şiir, çocuğun hayal dünyasındaki zenginlikle eş değerdir. Bu yüzden şiirin özünde, çocuğun ve çocukça bir dünyanın saflığı ve temizliği vardır. Şiir duygulara hitap eden, orada kök salıp yeşeren, meyvesini hayallerle süsleyip ahenkle sergileyen bir sanattır. Bu sanatın araç ve amaç olarak kullanımı diğer edebî türlerden farklı ve özel bir yere sahiptir. Hele söz konusu çocuk şiiri olunca, bu konu bizim için daha çok önem kazanmakta ve üzerinde uzun uzun düşünülmesi gerekmektedir” (Yalçın ve Aytaş, 2005: 207).

Çocuğun dilin kurallarını ve zenginliğini sezmeye başlaması, dil sevgisi ve bilinci kazanması; dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinin, hayal dünyasının gelişmesi ve tutum-davranış kazanması gibi birçok hususta en etkili türlerden biri şiirdir. Şiir sayesinde çocuk; kelime dağarcığını geliştirir, somut kelimelerin yanında soyut kelimeleri de öğrenir ve kullanır, dilin zenginliklerini fark eder, akıcı konuşmayı öğrenir, kelimelerin birden fazla anlamının farkına varır (Fırat, 2012). “Çocuk edebiyatında şiir, çocukların dil becerilerini geliştirmelerinde, sözcüklerin büyüsunü ve dilin matematiğini kavramalarında önemli bir araçtır. Şiir vasıtasıyla dilin gücünden yararlanabilen çocuk, yaratıcı düşüncesini de geliştirir” (Güleryüz, 2002: 274). Şiir sayesinde çocuk hem ana dilinin zenginliklerinin farkına varır hem de kendi dil zenginliğini geliştirir. Şiir sayesinde çocuğun dil sevgisi, dil bilinci, dil becerileri, düşünme becerisi gelişmiş olur. Açık Önkaş (2009: 9)’a göre “Şiirler dilin söz varlığı açısından inşat becerisini geliştirmede önemli araçlardır. Bir şiiri, bir söylevi, bir edebî metni konuya uygun olacak şekilde çeşitli vurgularla, el, yüz, gövde hareketleriyle canlandırarak okumayı sağlayan inşat becerisi şiirler vasıtasıyla çocuklara kazandırılabilir. Bunları kazanamayan çocuğun anlatımı zengin olmaz ve donuk bir ifadesi bulunur, duyguları hareketlerine, jest-mimiklerine yansımaz. Çocuklara inşat becerisini kazandırmanın yolu şiirlerden geçmektedir, bu manada şiir türü çocuk edebiyatında önemlidir.”

“Türk edebiyatının ilk dönemlerinde çocuklar için şiirlerin varlığı veya çocuklara yönelik şiir yazılıp yazılmadığı kesin olarak bilinmemekle birlikte çocuktan söz eden şiir örneklerine ilk defa İslamiyet’in kabulünden sonra rastlanmaktadır” (Yalçın ve Aytaş, 2005: 207). Divan edebiyatı döneminde de çocuk yeterince dikkate alınmamış ve onun için şiir yazma ihtiyacı duyulmamıştır. Edebiyatımızda çocuk edebiyatının ilk örnekleri 19. yüzyılın yarısından sonra görülmeye başlanırken çocuk şiirinin ilk örneklerine ise daha sonraları rastlanmaktadır. Tanzimat’la birlikte edebiyatımıza giren yeni türler, eserler ve değişen sosyal yaşantımız sayesinde sanatçılar, çocuğun ve çocuk edebiyatının farkına varmışlardır. Tanzimat şairleri öncelikle Batılı eserlerden çeviriler ve uyarlamalar

yapmışlardır. 1911’de İbrahim Alaaddin Gövsa, “Çocuk Şiirleri” ile çocuklar için ilk şiir kitabını yayımlar. 1912’de Ali Ulvi’nin “Çocuklarımıza Neşideler”i yayımlanır. Tefvik Fikret ise 1914’te “Şermin”i yayımlar. Böylece çocuk edebiyatı ve şiiri alanında ilk ciddi çalışmalar da yapılmış olur (Demiryürek, 2015). Türk Edebiyatı’nda yazınsal anlamda çocuk şiiri yirminci yüzyılın başından bu yana görülmektedir. Cumhuriyet dönemi, çocuk şiirleri açısından oldukça verimli bir dönem olmuştur. 1970’li yıllarda ise Türk şiirindeki renklilik ve çok seslilik çocuk şiirlerine de yansımış, o zamana dek yetişkinler için yazan şairler çocuklar için de yazmaya başlamışlardır. 1980 yılından sonra yetişkinler için yazılan şiirlere koşut olarak çocuklar için yazılan şiirler de biçim yönünden önemli değişikliğe uğramıştır. Daha çok ölçü ve uyağa bağlı kalmadan, doğal koşuk denilebilecek şiirler yazılmıştır (Kıbrıs, 2006). Bütün bu gelişmeler çocuk şiirine verilen önemin zamanla arttığını ve çocuktaki estetik duyguların gelişmesi için adımlar atıldığını göstermektedir.

“Türkçe eğitiminde amaç, Türkçenin kurallarına uygun kullanılmasını ve kişilerde estetik duyguların gelişmesini sağlamaktır. Bu da öğrencilerin edebî metinlerle karşılaştırılmasıyla gerçekleştirilebilmektedir. Estetik duyguların kazandırılmasında şiir oldukça etkilidir. Duyguya dayalı bir tür olan şiir ile çocuğa şiirdeki duyguyu hissettirmek gerekir. Çünkü ilköğretim çağı çocukların duygularının en coşkun olduğu çağdır. Çocuk kendinden bir şeyler bulduğu şiir metinleri ile hem okuma isteğini artıracak hem de şiirin diğer metinlerden farklı yapısı ile estetik yanı keşfedecektir” (Ceran ve Çintaş Yıldız, 2012: 112). “Geleceğimiz olan çocukların, eğitim-öğretim hayatında ve toplum içerisindeki konumunda duygu yönü ve dil becerileri gelişmiş, algıları yüksek, yaratıcı düşünme gücüne sahip olarak yetişmeleri için çocuk edebiyatı içerisinde şiir bölümüne geniş bir yer verilmelidir” (Açık Önkaş, 2009: 10). Bu kadar büyük öneme sahip olan şiir, Türkçe eğitiminde ve Türkçe Öğretim Programı’nda da geniş şekilde yer alması gereken bir metin türüdür. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018)’nda metin türleri bilgilendirici, hikâye edici ve şiir olarak üç ana biçim altında toplanmıştır. Belirtilen türlerden şiir, ilköğretim birinci ve ikinci kademe sınıflarının tamamının programında, birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar, yer almaktadır.

2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda şiirle ilgili kazanımlar “Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar; metnin ana duygusunu belirler; metindeki yardımcı duyguları belirler; şiir dilinin farklılığını ayırt eder; şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder; şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler; şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır; şiir ezberler; şiir dinletileri düzenler; ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur; şiir yazar; şiir defteri tutar; beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.” şeklinde geniş bir yer kaplamaktadır. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda kazanımlara ek olarak sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme metinlerinin türleri ve dağılımına da yer verilmiştir. Bu dağılımda ilköğretim ikinci kademe sınıflarında (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) elli iki metinden yirmi ikisi hikâye edici, on sekizi bilgilendirici, on ikisi ise şiirdir. Bu programa göre

ders kitaplarında, şiir türündeki metinlere diğer türdeki metinlerden daha az yer verilmiştir ancak şiir türündeki metinlerin de az sayıda olmadığı görülmektedir. 2017 ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programlarında ise şiirle ilgili kazanımlar “Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur, metin türlerini ayırt eder, metnin ana duygusunu belirler, şiirin şekil özelliklerini açıklar, şiir yazar.” şeklinde daraltılmıştır. Programlarda yapılan değişiklikler incelendiğinde okullarda ihmal edilen edebi türlerden birinin şiir olduğu söylenebilir. Okullarda şiirin ihmal edilme sebepleri arasında “öğretmenlerin şiiri zor ve yazması güç bir alan olarak görmeleri, şiirin ezberleme sanatı olarak görülmesi, şiirin yalnız belirli günler ve haftaların çalışması olarak görülmesi, şiirin özel yetenek isteyen bir tür olarak görülmesi, öğretmenlerin şiiri nasıl kullanacağı bilgisinden yoksun olması, öğretmenlerin şiirin öğrenciler tarafından seilmeyebilir veya beğenilmeyebilir kaygısı, öğrencilerin şiire yönelik olumsuz tutumunun öğretmeni etkilemesi” sıralanabilir. Bu sebepler çocuğun doğasında mevcut olan şiirselliğin gelişmesine ve hayal dünyasının zenginleşmesine engel olmaktadır.

Çocuklar ilköğretimin başlangıcında şiir dinlemekten, okumaktan ve ezberlemekten hoşlanır çünkü çocuklar şiirin sesinden, kelimelerin ahenkli dans edişinden ve kıtaların birbiri ile alışverişinden zevk alır. Küçük yaştan başlayıp çocukların şiir dinlemeye, okumaya ve ezberlemeye yönelik olan ilgileri üzerinde durulursa şiir yazmaya yönelik ilgileri de artar ve çocuklar şiir yazma konusunda geliştirilmiş olur fakat süreç iyi devam etmez ise ilköğretimin sonuna doğru şiire karşı olan ilgilerini kaybedebilirler. Çocukların merak özelliği şiir yazmada bir kaynaktır. Onların bu meraklarını şiir içinde yaşamalarını sağlamak öğretmenlerin bilgisine ve şiirle olan deneyimlerine bakar (Kaya, 2013; Oğuzkan, 2001). Çocuğun iyide, güzelde, doğrudan birleşmesi, gelişmesi ve bu konuda yeni görüşler, fikirler üretebilmesi için çocuk şiirlerinin muhtevalarına özel bir önem verilmelidir. Çocuğa gerçek bir hayatı gerçeğin dışında sunmak için özel bir gayret gösterilmemeli, eğer böyle bir anlatım yolu tercih edilecekse gerçeğin dışındaki hayattan gerçeğe doğru gelinmelidir (Aytaş, 2001).

Şiir yazmak duymaktır, hissetmektir, yaşamaktır, yazmaktır, paylaşmaktır ve şiir yazmak önce kendini tanımaktır (Aytaş, 1995). Hayal edilebilir her konuda ve türde şiir yazılabilmektedir. Çocuklar şiir yazarken şiirin uyaklı olması konusunda zorlanmamalıdır. Çocuklar tercihlerine göre serbest veya uyaklı yazabilmelidir. Başlangıçta uyak ve ölçü üzerinde fazla durulması anlamlı şiir yazımını engelleyebilir. Şiir yazmada önce anlamlılık, sonra ise şekil veya tür gelmelidir.

Öğrencilerin şiir yazmanın sıkıcı ve zor olmadığını görmeleri, şiir yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmeleri için kendilerinin merkezde olduğu ve etkin katıldıkları, kendilerini rahat ve güvende hissedecekleri, mutlu olacakları hatta eğlenecekleri, düşünecekleri, hayal gücünü kullanacakları, sıkılmayacakları, başkalarıyla etkileşim halinde olacakları ve canlandırmaların yer aldığı şiir yazma etkinliklerinin yapılması etkili olacaktır. Bu etkinlikler yaratıcı drama yöntemi ile gerçekleştirilebilir.

Alan yazında; drama (Aksarı, 2005; Arıkan, 2013; Karadağ ve Çalışkan, 2008; Kavcar, 1985), yaratıcı drama (Adıgüzel, 2014; Aslan, 2006; Ataman, 2006; Aykaç, 2009; Aytaş, 2008; Dirim, 1998; Kırmızı Susar, 2009; Ömeroğlu, 1990; Öztürk, 2001; San, 2008, Üstündağ, 1998) ve eğitici drama (Korkmaz, 2005; Önder, 2012) şeklinde farklı adlandırmalar yer almaktadır. Alan yazında daha çok kabul gören adlandırmanın “yaratıcı drama” olduğu söylenebilir. Adıgüzel (2014: 50)’e göre “Drama sözcüğünün önünde kullanılan yaratıcı sözcüğünün eklenmesinin ardında hem dramanın daha çok tiyatro ile karıştırılması hem de yaratıcı dramada oyuncuların doğaçlama süreçlerinde bir metne bağımlı olmamaları ve kendi yaşantıları yoluyla canlandırmalarını tasarlayıp uygulama düşüncesi yatar.”

Çocuklar yaratıcı drama ile bir konuyu veya şiiri ele alıp yaşantılarından yola çıkarak canlandırmalar yapabilmektedirler. San (2006: 113)’a göre ““Yaratıcı drama, doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanarak bir grup çalışması içinde bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, bir eğitim ünitesini, kimi zaman bir soyut kavramı ya da davranışı eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırması, canlandırmasıdır.”

Türkçe eğitimiyle; temel dil becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Aytaş (2008: 15)’a göre “Yaratıcı drama birden fazla duyuyu harekete geçirdiği için en etkili öğretim yöntemlerinden biridir. Özellikle Türkçe derslerinde dil becerilerini geliştirmek, anlama ve anlatmayı daha etkin hâle getirmek için yaratıcı dramaya başvurmak gerekir.” Yaratıcı drama çocukların hayal güçlerini, sanatsal duyarlılıklarını, zihinsel kapasitelerini ve yaratıcılıklarını geliştirir; duygularını uygun şekilde ifade etme becerisi kazandırır; algılama ve yorumlama gibi iletişim yeteneklerini geliştirir; yaparak, yaşayarak öğrenmelerini sağlar; kelime hazinelerini geliştirir; ilgilerinin ve yeteneklerinin farkına varmalarını, somut düşünceden soyut düşünceye geçmelerini sağlar.

Yaratıcı drama ile çocuk; sürece etkin katılacak, şiiri hem bireysel hem grupta birlikte okuyabilecek ve yazabilecek, okuduklarının ve yazdıklarının canlandırmasını yapabilecektir. Bu sayede hem sürece etkin katılarak şiir yazabilecek hem de bu şiirleri yaşantılarından yararlanarak canlandırabilecektir. Çocuk, yaratıcı drama ile etkin katıldığı şiir yazma ve canlandırma etkinliklerinde kendini rahat ve güvende hissedecek, düşünecek, hayal gücünü kullanacak, başkalarıyla etkileşim halinde olacak, daha istekli, daha yaratıcı ve daha mutlu olacaktır.

Yaratıcı dramada etkinlikler üç aşamada gerçekleştirilir. Bunlar: ısınma, canlandırma ve değerlendirilmedir. Isınma aşamasında katılımcıların hareketli olduğu ve konuya alıştırmalı olarak hazırlandığı etkinlikler yapılır. Daha çok fiziksel ve duyuşsal etkinlikler yapılır. Bu aşamada genellikle

Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi

oyunlardan yararlanır. Yapılan etkinlikler genellikle bireyseldir. Canlandırma aşamasında amaca uygun ve grubun özelliklerine göre seçilen etkinlikler canlandırılır. Canlandırma aşaması, asıl aşama niteliği taşır. Etkinlikler bireysel değil grupla birlikte yapılır. Bu aşamada bütün katılımcılar yer alır. Katılımcılar doğaçlamalarını bu aşamada yapar. Bütün yaşam birikimlerinin ortaya çıktığı aşamadır. Değerlendirme aşamasında ise katılımcıların süreç içinde edindikleri ve hissettikleri, alınan dönütler sayesinde yorumlanır. Böylece etkinliklerin olumlu ve eksik yanları değerlendirilebilir.

Yaratıcı dramada öykülerden, şiirlerden ve masallardan pek çok şekilde yararlanılabilir. Yaratıcı dramada şiir, oynama veya oluşturma çalışmaları bireyin imgelem gücünü geliştirmedeki önemli anahtarlardan biridir (Üstündağ, 2014). Yaratıcı drama yöntemi ile şiir okuma ve yazma çalışmaları yapılarak öğrencilerin şiir türüne olan ilgisi ve bu türe yönelik bilgisi geliştirilebilmektedir. Çıbık (2010) çalışmasında; insanın duyu ve düşünce dünyasını yansıtan; sesli şiir okumaya ezgi ve akıcılık kazandıran parçalarüstü birimleri iyi kullanma becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında; duyu gelişimini destekleyen, beş duyu organına seslenen ve empati kurma becerisini geliştiren “Özgün Metinle Oyunlaştırma” ve “Doğaçlama Oyunlaştırma” tekniklerinin Türkçe derslerinde kullanılması gerektiğini belirtmektedir. Susar Kırmızı (2009) çalışmasında, Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisini ortaya koymuştur. Susar Kırmızı (2009)’a göre, ömür boyu yazma alışkanlığı geliştirmek yaratıcı drama ve yaratıcı yazma çalışmalarıyla daha kolay gerçekleştirilebilmektedir.

Yazınsal türlerden biri olan şiirin yaratıcı drama yöntemiyle işlenmesine ilişkin çalışmaların sınırlı sayıda olduğu ve bu çalışmalar içerisinde de yaratıcı dramanın şiir yazmaya yönelik tutuma etkisini belirleyen bir çalışmanın olmadığı görülmüştür.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, yaratıcı drama yönteminin ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin şiir yazmaya yönelik tutumuna etkisini ortaya koyarak öğrencilerin yaratıcı drama yöntemiyle şiir yazma çalışmalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Söz konusu amaç doğrultusunda araştırma kapsamında aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Yaratıcı drama yönteminin ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin şiir yazmaya yönelik tutumuna etkisi nedir?
2. Öğrencilerin yaratıcı drama yöntemiyle şiir yazma çalışmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

İnsanoğlu yaşamı boyunca duyu ve düşüncelerini ifade etmenin farklı yollarını aramıştır. Bu arayışlar sonunda duyu ve düşüncelerini estetik bir şekilde ifade ettiği şiiri keşfetmiştir. İnsanlar şiir yazarak sözcüklere yeni anlamlar yükler ve az sözcükle çok şey anlatma imkânı bulur. Şiir yazmak en güzel sevgilerin ve aşkların dile gelmesidir: Allah aşkı, vatan aşkı, bayrak aşkı, anne sevgisi, yâr

sevgisi... Şiir yazmak insanın çağdaşlarıyla hatta çağlar ötesi kişilerle iletişim kurmasını sağlar. Şiir okumak ve yazmak bizi Yunus Emre'nin sevgisine, Mevlana'nın hoşgörüsüne ulaştırır. Bu denli önemli olan şiirin ve şiir yazmanın Türkçe eğitiminde göz ardı edilmesi düşünülemez. Şiirin ve şiir yazmanın Türkçe eğitiminde ve çocuğun becerilerinin geliştirilmesinde merkezde olması gerekir.

Genel olarak öğrencilerin yazmaktan özellikle şiir yazmaktan kaçındıkları bilinmektedir. Öğrenciler; şiir yazmanın belli sınırlılıklar ve kalıplar içerisinde olduğunu, zor ve sıkıcı olduğunu düşünür. Bu durum öğrencileri şiir yazmaktan uzaklaştırmaktadır. Özellikle ortaokul düzeyindeki öğrenciler, yaşının gereği, hareketli ve etkin katılacağı etkinlikler yapmak ister. Bu sebeplerden yola çıkarak öğrencinin hareketli olabileceği, etkin katılabileceği, arkadaşlarıyla etkileşim içinde olabileceği ve canlandırmalar yapabileceği yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazmak öğrencilerin şiir yazmaya yönelik olumsuz tutumlarını değiştirip şiir yazmaya istekli olmalarını sağlayacağı düşünülmektedir.

Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazmak öğrencilerin kendini mutlu hissetmelerini, hissettiklerini şiirle ifade etmelerini, duygu ve düşüncelerini daha iyi ifade etmelerini, akıcı bir dil kullanmalarını, hayal güçlerinin gelişmesini ve şiir yazmayı sevmelerini sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Akademik araştırmalar evren ve örneklem üzerinden yapılır. Evren için seçilen örneklemin evreni yansıtmasına özen gösterilmesi gerekir. Araştırmanın sınırlılıkları belirlenirken araştırmanın evreni yansıtma yeterliliğine sahip olması gerekir. Bu araştırma tesadüfi olarak 2017-2018 eğitim öğretim yılı birinci döneminde Ankara ili Haymana ilçesindeki Atatürk Ortaokulu, Mangaldağı Ortaokulu ve Şehit Ali Koç İmam Hatip Ortaokulunda okuyan yetmiş iki 6. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılı birinci dönemi ile ve yukarıda adı geçen üç devlet okulunun 6. sınıfında eğitim gören yetmiş iki öğrencisi ile sınırlıdır.

Yöntem

Araştırmada, planlanan yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumunda değişim olup olmadığını tespit etmek için "Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak yarı deneme modellerinden ön test-son test model uygulanmıştır.

Araştırma, ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin yaratıcı drama yöntemiyle şiir yazmaya yönelik görüşlerine de yer vermesi bakımından tarama modelindedir. Karasar (2014)'a göre tarama modeli, bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, onları uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu 2017-2018 eğitim öğretim yılı birinci döneminde Ankara ili Haymana ilçesindeki Atatürk Ortaokulu, Mangaldağı Ortaokulu ve Şehit Ali Koç İmam Hatip Ortaokulunda okuyan yetmiş iki 6. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veriler, “Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği, toplam yirmi iki maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerden on sekiz tanesi olumlu, dört tanesi olumsuz olarak düzenlenmiştir. Araştırmadaki ölçeğin derecelenmesi “Tamamen Katılıyorum: 5, Katılıyorum: 4, Kısmen Katılıyorum: 3, Katılmıyorum: 2, Hiç Katılmıyorum: 1” şekilde düzenlenmiştir. Ölçekte olumsuz olarak düzenlenen maddelerin derecelenmesi ise “Tamamen Katılıyorum: 1, Katılıyorum: 2, Kısmen Katılıyorum: 3, Katılmıyorum: 4, Hiç Katılmıyorum: 5” şekilde düzenlenmiştir.

Ölçeğin hazırlanması için literatür taraması yapılmış ve konuyla ilgili hazırlanan ölçekte; deneme çalışması yapılan ve deneme çalışmasından elde edilen verilere faktör analizi uygulanan, verilerin çok değişkenli normal dağılımından gelip gelmediği Bartlett küresellik testi değeriyle incelenen, Bartlett küresellik testinin sonucu 0,05 düzeyinde anlamlı çıkan ($p=0,000$), verilere döndürülmüş faktör analizi yapılan, birden fazla faktörde yer alan ve 0,50'nin altında olan maddeleri ölçme aracından çıkarılmış olan, aynı işlemler tekrar edilerek faktör analizi gerçekleştirilen ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının 0,90 olduğu belirlenen Susar Kırmızı (2009)'nın “Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği”deki şiir yazmaya yönelik tutumu ölçen maddeler kullanılmıştır. Yazılan yirmi dört madde için uzman görüşüne başvurulmuştur. Alınan dönütler sonucu iki madde silinmiş ve gerekli düzenlemeler yapılarak yirmi iki madde şeklinde öğrencilere sunulmuştur.

Araştırma kapsamında belirtilen öğrenci görüşlerine ilişkin veriler öğrencilerin her atölye çalışmasının ardından belirttikleri görüşlerinin araştırmacı tarafından not edilmesiyle toplanmıştır.

İşlem Basamakları

Eğitmenlik eğitimi almış araştırmacı tarafından yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazma etkinlikleri hazırlanmıştır. Çalışmanın uygulama aşaması 27.11.2017-08.12.2017 tarihleri arasında iki haftalık süreçte gerçekleştirilmiştir. Atölyeler “Türkçe” ve “Seçmeli Drama” derslerinde uygulanmıştır. Atölyeler Türkçe ders kitabından bağımsız ama Türkçe Öğretim Programı'na uygun bir şekilde düzenlenmiştir. Atölyeler çalışma grubunun eğitim gördüğü okulda, yapılacak olan etkinliklere uygun hale getirilen sınıf ortamında uygulanmıştır. Çalışma kapsamında atölye çalışmaları 80 dakikalık dört oturumda gerçekleştirilmiştir. Toplamda 5 saat 20 dakika yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazma çalışmaları yapılmıştır.

Yaratıcı drama çalışmalarında rol oynama, doğaçlama, bölünmüş ekran, donuk imge, resim yapma, ritim etkinlikleri, fotoğraf kullanma, haber yazısı gibi teknikler kullanılmıştır. Yapılan çalışmaların her birinde yaratıcı dramının üç aşamasına (ısınma, canlandırma, değerlendirme) yer verilmiştir.

Uygulamalarda yazılan şiirlerle ilgili dönütler verilirken öğrenciler arasında kıyaslama yapılmamış ve yapıcı ifadeler kullanılmaya çalışılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada, yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazma çalışmalarının yapılacağı öğrencilere “Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği” ön test olarak uygulanmıştır.

Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazma çalışmalarının yapıldığı öğrencilere “Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği” son test olarak uygulanmıştır.

Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği’nden elde edilen veriler SPSS23 programında karşılaştırılmış ve bu verilerin (ön test-son test) analizinde t testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi en az 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazma çalışmalarının yapıldığı öğrencilerin çalışmalar esnasında dile getirdiği görüşleri kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışma kapsamında ulaşılan bulgular “Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumuna etkisine İlişkin Bulgular” ve “Öğrencilerin Atölyelerin Değerlendirmeleri ve Yaratıcı Drama Yöntemiyle Şiir Yazma Çalışmalarına İlişkin Görüşleri” başlıkları altında sunulmuştur.

Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Şiir Yazmaya Yönelik Tutumuna Etkisine İlişkin Bulgular

Araştırmanın amacı, “Yaratıcı drama yönteminin ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin şiir yazmaya yönelik tutumuna etkisini ortaya koymaktır.” olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda Ankara ilinin Haymana ilçesinde üç farklı okulda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerine ön test ve son test uygulanmıştır. Yaratıcı drama yöntemi ile şiir çalışması yapılan öğrencilerin ön test ve son test ölçümlerinin karşılaştırması Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. *Yaratıcı Drama Yöntemi İle Şiir Çalışması Yapılan Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırması*

Grup	Testler	Öğrenci Sayısı	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t Değeri	p Değeri	Anlam Düzeyi
6. Sınıf	Ön test	72	3,3283	1,10559	-6,231	0,000	P<0,05 Anlamlı
	Son test	72	4,2879	0,71076			

Tablo 1’de yaratıcı drama yöntemi ile şiir çalışmalarının yapıldığı öğrencilerin ön test ve son test ortalamaları incelendiğinde son test ortalaması $X= 4,2879$ olup ön test ortalaması $X= 3,3283$ ’ten daha büyük olduğu görülmektedir. Yapılan t testi sonucunda öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumlarının ön test ile son test ortalamaları arasında son test lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($t= -6,231, p<0,05$).

Araştırma “Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar. İzlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler. İzlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. İzlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. Şiirde dörtlüklerin metnin bütününde nasıl ilişkilendirildiğini veya birbirini tamamladığını açıklar. Bağımsız olarak şiirleri uygun hızda okur. Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder. Şiir yazar. Yazdıklarını paylaşır.” kazanımlarını içermektedir.

Araştırma sürecinde, yukarıda belirtilen kazanımlar çerçevesinde özgün uygulamalara yer verilmiştir. Bu uygulamalarda hayalden yola çıkarak şiir yazma, grupla şiir yazma, haber yazısından yola çıkarak şiir yazma, anılardan yola çıkarak şiir yazma, çevresel etkenlerden yararlanarak şiir yazma gibi çalışmalar yapılmıştır. Bu durumların öğrencilerin hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirmekle birlikte şiir yazmaya yönelik tutumlarını etkilediği gözlemlenmiştir.

Öğrencilerin Atölye Değerlendirmeleri ve Yaratıcı Drama Yöntemiyle Şiir Yazma Çalışmalarına İlişkin Görüşleri

Uygulamalar gerçekleştirilmeden önce öğrencilerin yaratıcı drama geçmişinin olup olmadığı incelenmiştir. Öğrencilerin yaratıcı drama geçmişinin olmadığı gözlemlenmiştir. Öncelikle öğrenciler yaratıcı drama konusunda bilgilendirilmiştir. Sonrasında öğrencilerle örnek uygulamalar yapılmıştır. Öğrencilerin yaratıcı dramaya ilgili ve istekli oldukları gözlemlenmiştir ve derslerin yaratıcı drama ile işlenmesi yönünde dilekleri olmuştur. Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazma çalışmalarının yapılacağı sırada öğrencilere süreç hakkında bilgi verilmiştir. Öğrenciler, şiir yazacaklarını öğrendikleri sırada araştırmacıya genel olarak sıklıkla gösterdikleri izlenimi bırakmışlardır. Bu çalışmanın yaratıcı drama ile yapılacağını öğrendiklerinde merak içinde oldukları ve nasıl olabileceğini düşündükleri izlenimini yansıtmışlardır. Aşağıda araştırma sürecinde uygulanan ders planlarının değerlendirmesi ve bazı öğrencilerin etkinlikler sonrasında yaptığı yorumlar yer almaktadır.**

Birinci oturum “İzlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. Şiirde dörtlüklerin metnin bütününde nasıl ilişkilendirildiğini veya birbirini tamamladığını açıklar.

** Yorumlardan örnek sunmak amacıyla yapılan alıntılarda, yorumlar olduğu gibi verilmiş, herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Bağımsız olarak şiirleri uygun hızda okur. Şiir yazar. Yazdıklarını paylaşır.” kazanımları üzerine kurulmuştur.

Birinci oturumda öğrencilerin anılardan hareketle şiir yazma etkinlikleri yapılmıştır. Bu oturumda öğrenciler, “Heykel-heykeltıraş oyununu oynadılar. Bütün öğrenciler bir zaman makinesi oldular. Oldukları bu zaman makinesini çalıştırarak geçmişe gittiler. Anılarından birini seçtiler. Şiir yazdığı özel masalarına (-miş gibi yaparak) giderek bu anılarını bir dörtlükle anlattılar. Yazdıkları dörtlükleri okudular. Gruplar halinde bu dörtlüklerin öncesini canlandırıldılar. Canlandırılan dörtlükler arasındaki farklılıkları değerlendirdiler.”

Birinci oturumun değerlendirme aşamasında öğrencilerin bazıları duygu ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Arkadaşlarımın anılarını öğrenmiş oldum.”

“Herkes farklı konularda dörtlük yazmıştı.”

“Arkadaşlar anımı canlandırırken benim yaşadığım anıdan çok farklı bir olay canlandırıdılar ama güzel oldu, mantıklıydı.”

“Şiir yazdığım masayı hayal ederken kendimi gerçekten şair hissettim.”

Öğrencilerin yaptıkları etkinlikler ve alınan dönütler çerçevesinde birinci oturumun amaçlarına ulaştığı söylenebilir.

İkinci oturum “Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar. İzlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler. İzlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. İzlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. Şiir yazar.” kazanımları üzerine kurulmuştur.

İkinci oturumda öğrenciler hayallerinden yola çıkarak grupla birlikte şiir yazmışlardır. Bu oturumda öğrenciler kendilerini yönergede verilen genç şairin yerine koyarak duygu ve düşüncelerini mısralarla dile getirmişlerdir. Şairin bulunduğu yerden ayrılma gerekçelerini belirlemişlerdir. Yaptıkları canlandırmalardan birini seçerek devam ettirmişlerdir. Şiir mısralarının kime ait olduğunu tahmin etmiş ve bu mısralardan yararlanarak grupla birlikte şiir yazmışlardır.

İkinci oturumun değerlendirme aşamasında öğrencilerin bazıları duygu ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Hocam, hiç bu şekilde olacağını düşünmemiştim. Hiç bu şekilde şiir yazmadım.”

“Hiç şiir yazamayacağımı düşünürdüm ama yazdım, gayet de güzel oldu bence.”

Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi

“Hocam, ilk defa isteyerek ve severek şiir yazıyorum. Şiir yazmayı hiç sevmezdim ama drama ile yazarsak hep yazarım.”

“İyi ki drama var. Ne olur hep drama yapalım. Hem eğlendik hem öğrendik.”

“Ben evde de şiir yazıyorum. Şiir yazmayı severim. Burada da severek şiir yazdım. Evde tek başıma şiir yazarım ama burada yazılan şiirlerde herkesin katkısı var. Bu tarzda etkinliklerin devam etmesini isterim doğrusu.”

“Drama ile şiir yazarken birçok şey hayal ettim ve bu beni mutlu etti. İstekli bir şekilde şiir yazdım.”

Öğrencilerin yaptığı etkinlikler ve alınan dönütler çerçevesinde ikinci oturumun amaçlarına ulaştığı söylenebilir.

Üçüncü oturum “Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. Şiir yazar. Yazdıklarını paylaşır.” kazanımları üzerine kurulmuştur.

Üçüncü oturumda öğrenciler, “Öğretmenin verdiği kelimelerin ve kavramların çağrıştırdıkları kelimeleri yazdılar. Öğretmen yazılan bu kelimeleri öğrencilere dağıtarak bunlarla ilgili oyun oynatmıştır. Öğretmen öğrencilere haber yazısı dağıtmıştır. Öğrenciler, haber yazısını yazan yazar ile arkadaşı olan şairi canlandırmışlardır. Öğretmenin verdiği haber yazısını şiir şeklinde yazarak ifade ettiler. Öğrenciler yazdıkları şiirleri okudular.”

Üçüncü oturumun değerlendirme aşamasında öğrencilerin bazıları duygu ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Oyun oynarken arkadaşlarımızın yazdıkları kelimeleri de öğrendik. Ayrıca haberinin bile şiir şeklinde yazılabildiğini gördük.”

“Genellikle öğretmenler bir konu verilir ve şiir yazmamızı isterler ama oyun oynayarak ve drama yaparak şiir yazmak daha eğlenceli.”

“Haberini şiire çevirdik. Zor olacağını düşündüm ama beraber olunca daha kolay oldu.”

“İki arkadaşın biri haber yazmayı seviyor biri şiir yazmayı. Onları canlandırırken hem eğlendik hem öğrendik.”

“Drama olmasa şiir yazmazdım. Drama ile olduğu için yazdım.”

“Bu derste de eğlendim. En çok oyun kelimelerle oyun oynarken hoşuma gitti.”

Öğrencilerin yaptığı etkinlikler ve alınan dönütler çerçevesinde üçüncü oturumun amaçlarına ulaştığı söylenebilir. Ayrıca şiir yazmayı sevmeyen öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumlarını olumlu hale dönüştürmek için ilk zamanlarda eğlenceli etkinliklerin yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir.

Dördüncü oturum “İzlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler. İzlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. Şiirde dörtlüklerin metnin bütününde nasıl ilişkilendirildiğini veya birbirini tamamladığını açıklar. Bağımsız olarak şiirleri uygun hızda okur. Şiir yazar. Yazdıklarını paylaşır.” kazanımları üzerine kurulmuştur.

Dördüncü oturumda resimlerden hareketle şiir yazma etkinlikleri yapılmıştır. Bu oturumda öğretmen önceden hazırladığı resimleri öğrencilerin sırtlarına asmıştır. Öğrenciler arkadaşlarının sırtlarında asılı olan resimleri müzik eşliğinde incelediler. Müzik durduğunda sırtındaki resmi inceledikleri kişiye mısralarla anlatmaya çalıştılar. Öğrenciler dörderli gruplar oldular. Öğretmen her gruba dört resim vermiştir. Öğrenciler bu resimleri birleştirerek canlandırmalar yaptılar. Gruplar canlandırmalardan hareketle şiirler yazdılar.

Dördüncü oturumun değerlendirme aşamasında öğrencilerin bazıları duygu ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Mısralarla sırtımdaki resmi tahmin etmekte biraz zorlandım.”

“Arkadaşımın sırtındaki resme bakarken diğer arkadaşımın benim sırtıma bakıyordu. Yürüdüğümüz için eğlenceli oluyordu çünkü resmi görmemiz için arkadaşımızı takip etmemiz gerekiyordu.”

“Müzik durduğunda karşıma gelen arkadaşların bazıları resmi şiirle çok güzel anlattılar ama bazıları çok zorlandı.”

“Resimleri birleştirirken hepimiz fikirlerimizi söyledik. Ortak bir canlandırma hazırladık. Ortak karar aldığımız için şiirini yazarken zorlanmadık.”

“Müzik olunca sandalye kapmaca oyunundaymış gibi hissettim. Canlandırma yaparken ve şiir yazarken bize verdiğiniz resimlerin hepsini kullandık.”

Öğrencilerin yaptığı etkinlikler ve alınan dönütler çerçevesinde dördüncü oturumun amaçlarına ulaştığı söylenebilir ancak bu oturumdaki bazı etkinliklerde bazı öğrencilerin zorlandıkları görülmüştür. Bu etkinliklerin şiir yazma konusunda tecrübesiz olan öğrencilere uygulanması istenilen sonucu vermeyeceği söylenebilir. Şiir yazma konusunda az da olsa tecrübeli olan öğrencilerde ise şiir yazmayla ilgili üst becerileri geliştirdiği söylenebilir.

Yapılan etkinlikler sonrasında alınan dönütlere göre öğrencilerin bu etkinliklerden memnun kaldıkları, farklı bir şekilde şiir yazdıkları ve bu süreçte sıkılmadıkları söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada yaratıcı drama yöntemiyle ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin şiir yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmeleri amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin şiir yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirdikleri görülmüştür. Çalışma sonuçları, Susar Kırmızı (2009)'nın yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmede etkili olduğu sonucuyla ve Çıbık (2010)'ın oyunlaştırma tekniklerinin kullanılmasıyla öğrencilerin şiir okumalarının geliştirilebileceği sonucuyla örtüşmektedir. Kara (2010)'ya göre; yaratıcı drama yöntemi öğrencilerin duygu ve düşüncelerini yorumlamalarını, etkinliklere eğlenerek katılmalarını, yaratıcılıklarının ve dil becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır. Adıgüzel ve Süslü (2017)'ye göre yaratıcı drama yöntemi öğrencilerin okumaya karşı ilgilerini arttırmış, Türkçe dersine ilişkin tutumlarını olumlu yönde etkilemiş, fikirlerini paylaşmalarını sağlamış, kitap okuma merakı ve isteği gelişmiştir. Çalışma sonuçları bu araştırmaların da sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Öğrencilere uygulanan “Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği” ön test ve son testlerinde son test lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazmak, öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumunu olumlu yönde etkilemiştir.

Öğrencilerin yaratıcı drama yöntemiyle şiir yazma çalışmalarına ilişkin görüşlerinden hareketle, yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılması şiir yazmaya yönelik olumsuz tutumda olan öğrencilerin tutumları olumlu yönde değişmiştir. Şiir yazmaya yönelik olumlu tutumda olan öğrencilerin de olumlu tutumlarını geliştirmiştir.

Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazmak; öğrencileri şiir yazarken aktif kılmış, öğrencilerin şiir yazmaya etkin katılımını sağlamış, severek şiir yazmalarını sağlamış ve onları şiir yazmaya istekli kılmıştır. Yaratıcı drama yöntemiyle şiir yazmak, öğrencilerin şiir yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlamıştır.

İlköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin etkinlikler sonrasındaki görüşlerinden hareketle öğrencilerin etkinliklere eğlenerek katıldıkları, etkinlikler sırasında mutlu oldukları, şiir yazma konusunda özgüvenlerinin arttığı, kendi özelliklerinin farkına vardıkları, ilgilerinin farkına vardıkları, olaylara farklı bakış açılarıyla bakmalarına, hayal güçlerinin geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir:

1. Çocukların duygu yönünden gelişmesi için şiir eğitime daha çok yer verilmelidir.
2. Şiir çalışmaları sadece şiir okumak ve ezberlemekten ibaret olmamalıdır. Şiirler görsel, işitsel hatta devinişsel olarak öğrencilerle işlenmelidir.
3. Öğrenciler şiir yazarken biçimsel kalıplarla sınırlandırılmamalıdır.

4. Öğrencilerin şiir yazmaya yönelik tutumlarının geliştirilmesi için eğitim ve öğretim programlarında yaratıcı drama etkinliklerine sıkça yer verilmelidir.
5. Şiir yazma çalışmaları gerektiği durumlarda öğrencinin eğlenebileceği şekilde düzenlenmelidir.
6. Yaratıcı drama yöntemi ile şiir yazmaktan daha fazla olumlu sonuç alabilmek için daha uzun süreli uygulamalar yapılmalıdır.

Kaynaklar

- Açık Önkaş N. (2009). Çocuk edebiyatı kitaplarında şiirin yeri. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, 23, 1-12.
- Adigüzel, Ö. (2014). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Adigüzel, F. B. ve Süslü, G. (2017). "Yaratıcı dramayla kitap kurdu olunur mu?" çocuk kitaplarıyla okuma sevgisi ve ilgisi kazandırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 367-394.
- Aksarı, S. (2005). *İlköğretimde günlük ders planlarında yöntem olarak drama önerileri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Arıkan, Y. (2013). *Tiyatro ve drama eğitimi / ilköğretimler için uygulamalı*. İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Aslan, N. (2006). Eğitimde alternatif bir yöntem: yaratıcı drama. H. Ö. Adigüzel (Ed.), *Yaratıcı drama 1985-1998 yazılar* (ss. 384-402). Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Ataman, M. (2006). Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 75-84.
- Aykaç, M. (2009). Türkçe ders kitaplarında önerilen yaratıcı drama etkinliklerinin uygulanabilirliği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(8), 19-34.
- Aytaş, G. (1995). Çocuklar baharla yaşamalı. *Bilgi Çağında Eğitim*. İnternet'ten 12.12.2017'de <http://w3.gazi.edu.tr/~giyaytas/cocuklarbaharla.htm> adresinden alınmıştır.
- Aytaş, G. (2001). Çocuk ve şiir. *Hece Aylık Edebiyat Dergisi (Türk Şiiri Özel Sayısı)*, 5, 53-55.
- Aytaş, G. (2008). *Türkçe öğretiminde tematik yaratıcı drama etkinlik ve uygulamaları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ceran D. ve Çintaş Yıldız D. (2012). MEB yayınları ilköğretim II. kademe Türkçe ders kitaplarındaki şiir metinlerinin incelenmesi. E. Yılmaz, M. Gedizli, E. Özcan ve Y. Koçmar (Ed.), *Türkçenin eğitimi-öğretimi üzerine çalışmalar* (ss. 112-119). Sakarya: Pegem Akademi Yayınları.
- Çıbık, S. (2010). *Oyunlaştırma yoluyla işlenen şiirlerde parçalarüstü birimlerin karşılaştırılması*. Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Demiryürek, G. (2015). *Çağdaş çocuk şiirinde değerler eğitimi (1980'den günümüze)*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Dirim, A. (1998). *Okul öncesi eğitiminde yaratıcı drama*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Fırat, H. (2012). Çocuk şiirlerinin Türkçe eğitimindeki yeri. E. Yılmaz, M. Gedizli, E. Özcan ve Y. Koçmar (Ed.), *Türkçenin eğitimi-öğretimi üzerine çalışmalar* (ss. 404-412). Sakarya: Pegem Akademi Yayınları.
- Güleryüz, H. (2002). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kara, Ö. T. (2010). *Dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretimine etkisi*, Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2008). *Kuramdan uygulamaya ilköğretimde drama*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kavcar, C. (1985). Örgün eğitimde dramatisasyon. *Eğitim ve Bilim*, 10(56), 32-41.

Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi

- Kaya, M. (2013). Okuma-yazma öğretiminde şiir. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(1), 49-96.
- Kıbrıs, İ. (2006). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Tek Ağaç Eylül Yayınları.
- Kırmızı Susar, F. (2009). Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(7), 51-66.
- Korkmaz, P. (2005). *Eğitici drama 6-7-8 yaş yöntem ve uygulamalı etkinlikler*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2015). *Türkçe dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Oğuzkan, F. (2001). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ömeroğlu, E. (1990). *Anaokuluna giden beş-altı yaşındaki çocukların sözel yaratıcılıklarının gelişimine yaratıcı drama eğitiminin etkisi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Önder, A. (2012). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama: kuramsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri*. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- Öztürk, A. (2001). Eğitim- öğretimde yeni bir yaklaşım: yaratıcı drama. *Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi Kurgu Dergisi*, 18, 251-259.
- San, İ. (2006). Yaratıcı dramının eğitsel boyutları. H. Ö. Adıgüzel (Ed.), *Yaratıcı drama 1985-1998 yazılar* (ss. 113-122). Ankara: Naturel Yayıncılık.
- San, İ. (2008). Adlandırmayı değiştirmeyelim. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(5), 103-114.
- Susar Kırmızı, F. (2009). Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(7), 51-67.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim*, 22(107), 28-35.
- Üstündağ, T. (2014). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2005). *Çocuk edebiyatı*. İstanbul: Akçağ Yayınları.

Extended Abstract

Introduction

Poetry is a special literary genre with a unique place in our literature. Poem is a bucket of flower or a box of jewelry presented from the hand of the artist to the reader (Aytaş, 1995). Poem is an art that appeals to emotions, grows by taking root there, displaying its fruit with harmony by adorning with dreams (Aytaş, 2001). Poem is an influential return of an expression that reflects and extends the feelings of the poet to the reader. As a type of the oldest literary genres, poetry is an art of telling the most with few words in the simplest form. Poetry contributes to richness in the language.

Poetic language has great importance in establishing a bond between the poem and the reader. The direct bond between the poem and language occurs by the choosing of words that will express the feelings and the subject in the shortest and the most effective way. In order for the poem to leave an impression on the reader, phrases forming the verses are placed meaningfully and aesthetically.

Poetry is one of the most effective genres of literature for children to acquire passion and consciousness for language. Thanks to poetry, a child recognizes the richness of his language, understands the

different meanings of words, develops his language skills and supports his emotions and thoughts, using appropriate body movements. Poetry which takes place in people's lives starting from childhood must be dwelled upon continually at all stages of life. Children's poetry emerged late in Turkish literature, but its importance was acknowledged in time and began to appear more in our literature.

Poem is an important type of text which has to be included in Turkish language classes and Turkish curriculum extensively. Considering the changes made in the Turkish language curricula and surveying the related literature, it is seen that one of the literary genres neglected most in schools is poetry. The reasons for the poetry to be neglected may be listed as follows: teachers consider poetry as a difficult and challenging genre to write; poetry is considered an art that necessitates memorizing; poetry is considered a subject of study for specific occasions, days and weeks only; poetry is considered a genre that requires special talent; teachers lack knowledge on how to use poems in teaching; teachers worry about poems' being liked by students; and negative attitudes of students towards poetry affect the teacher. These reasons prevent the use of development of poetry in education.

Children are inclined and able to write poetry. If what children like to write about are paid attention to, their interest in writing poetry increases and their writing ability develops; but, if the process does not proceed well or if children are forced to write poetry, using certain methods and patterns, their interest may be lost by the time they reach the end of their primary education. Therefore, in writing poems, methods that will positively affect students' attitude towards poetry writing should be preferred. One of those methods is creative drama.

Using creative drama, the child will participate in the process of composing actively, be able to read and write the poem both individually and with the group, and personify what he reads and writes. Thus, he will be able to both write the poem by participating actively and personify it. With creative drama, the child will feel comfortable and confident in the composing and personification activities he participates actively, and will also think, use his imagination, be in interaction with others, and be more willing, creative and happier.

Method

In this research, poetry writing activities were employed, using the creative drama method. The aim of this research was to determine the effect of the creative drama method on the poetry writing attitudes of 6th grade elementary school students. Pre-test/Post-test design was used in the study. The research was done with a group that consisted of 72 students studying in 6th grade in the 2017-2018 academic year. The research continued for two weeks in three state schools in the Haymana county of the Ankara province. The data of the research were collected by using the "Attitude Scale towards Poetry Writing". In the analysis of the data, t-test was used.

Results and Suggestions

Pre-test and Post-test were given to assess any probable changes. The results showed that regarding students' attitude for writing poetry, a significant difference was found in the post-test which means that writing poetry, using the creative drama method, positively influenced students' interest and attitudes for writing poetry. Writing poetry with the creative drama method positively affected students' interest and attitudes for writing poetry. Writing poems, using the creative drama method made the students active while writing poems, enabled them to participate actively in composing, made them eager and ensured that they wrote the poems willingly. To sum up, the students developed a positive attitude towards writing poems. In line with the results acquired in the research, the followings suggestions are made:

1. In order for the children to improve emotionally, poetry education activities should be more frequently used.
2. Poetry studies should not include only reading and memorizing poems. Poems should be personified aurally and kinetically for students to discover the power and effectiveness of poetry.
3. Students should not be limited to certain stylistic forms while writing poems.
4. In order for the development of the attitudes of students towards poetry writing, creative drama activities should be often included in the curricula.
5. Poetry writing activities should be arranged in such a way that will enable students to enjoy them.
6. In order to obtain more positive results from poetry writing through the creative drama method, students should be given repeated practice in the long term.

EKLER

Ek 1: Yaratıcı Drama Örnek Ders Planı

Ders: Türkçe

Konu: Şiir Yazma

Sınıf: 6. Sınıf (16-20 kişi)

Süre: 40 + 40 dakika

Drama Teknikleri: Rol oynama, doğaçlama, rol içinde yazma.

Araç-Gereç: On beş adet A4 kâğıdı, on adet kalem.

Kazanımlar:

1. Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.
2. İzlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler.
3. İzlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar.
4. İzlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
5. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.
6. Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder.
7. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.
8. Şiir yazar.

Isınma/Hazırlık

1. Etkinlik

Öğrenciler lider tarafından verilen yönergeler doğrultusunda mekânda yürür:

-Çok sevdiğimiz bir şehirdeyiz.

-Çok sevdiğimiz bu şehrin en çok mutlu olduğumuz yerindeyiz.

-Etrafımızda gördüklerimizin formunu alalım.

Öğrenciler, donarak hayal ettikleri yerde gördüklerinin formunu alır. Bu esnada birbirlerini gözlemlerler. Herkes donduktan sonra öğrenciler, arkadaşlarının hangi objenin formunu aldıklarını tahmin eder.

2. Etkinlik

Öğrenciler fon müziği eşliğinde mekânda serbest şekilde yürür. Mekâna dağınık bir şekilde sekiz adet A4 kâğıdı ve her kâğıdın yanına bir kalem konulur. Lider tarafından “Genç bir şairiz, etrafı gözlemliyoruz, tek işimiz şiir yazmak...” yönergeleri verilir.

“Dolaşırken aklımızda kelimeleri sıralayalım. Kendimizi hazır hissettiğimizde kâğıtlara o kelimelerden yazalım.” yönergesiyle öğrenciler, mekânda dolaşırken mekâna konulmuş olan kâğıtlara kelimeler yazar. Öğrenciler kelimelerini farklı kâğıtlara yazmamaya dikkat eder. Kâğıtlara liderin yeterli sayıda olduğunu düşündüğü kelimeler yazıldıktan sonra öğrencilere “Artık yazmak istediklerimiz kelimelere sığmaz oldu. Mısralar yazmak istiyoruz. Şimdi de mısralar yazalım.” yönergesi verilerek öğrencilerden kâğıtlara mısralar yazmaları istenir. Öğrenciler kâğıtlara mısralar yazar.

Canlandırma

1. Etkinlik

Öğrenciler çember olur. 1, 2, 3 şeklinde sayılarak dörderli gruplar oluşturulur. Gruplara “Şairin bulunduğu bu yerden bir sebepten ayrılması gerekir.” yönergesi verilir. Gruplar, mekânın farklı yerlerine geçer. Gruplara, bu sebebin ne olduğunu gösteren bir canlandırma hazırlamaları söylenir ve yapacakları canlandırmalar için zaman tanınır. Gruplar sıra ile canlandırmalarını sergiler.

2. Etkinlik

Öğrenciler çember olur. Yapılan üç canlandırmanın hangisinin devam ettirileceği üzerinde konuşulur. Devam ettirilecek canlandırma seçilir. 1, 2, 3 şeklinde sayılarak dörderli gruplar oluşturulur. Gruplar sırayla seçilen canlandırmayı devam ettirir.

3. Etkinlik

Sınıf gezi grubuna katılmış bir gruptur. Gezinirken kâğıtlar görürler ve şiir mısralarının kime ait olduğunu ararlar ve tahmin ederler. Öğrenciler toplanır ve tartışır.

Değerlendirme

Sınıf dörderli gruplara ayrılır. Önceki etkinlikte kullanılan kâğıtlar, her grupta en az iki kâğıt olacak şekilde dağıtılır. Gruplar bu kâğıtlardaki kelimelerden ve mısralardan yola çıkarak şiirler yazarlar. Yazılan şiirler okunur.

Öğrenciler etkinlikler sırasında neler hissettiklerini ve görüşlerini paylaşır.

Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi

Ek 2: Şiir Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği

Sevgili öğrenci;

Her bir cümleyi okuyarak sizin duygu ve düşüncelerinize en uygun seçeneği işaretleyiniz.

Bu bir **sınav değildir**. Cümlelerin hiçbirinin kesin olarak doğru **cevabı** yoktur. Kesinlikle isim, numara ve okul yazmayınız. Lütfen, her bir seçeneği okuduktan sonra aklınıza ilk gelen seçeneği **(X) işareti** koyarak işaretleyiniz. Her cümleyi baştan sona okuduktan sonra; Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Katılmıyorum ve Hiç Katılmıyorum seçeneklerinden **yalnızca birini** işaretleyiniz. Şimdi **her cümleyi sıra ile okuyup, duygularınıza göre en uygun olan seçeneği işaretleyin**.

Maddeler		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Şiir yazmak kendimi mutlu hissetmemi sağlar.					
2	Hissettiklerimi şiirle ifade etmeyi severim.					
3	Şiir yazmak hayal gücümü geliştiriyor.					
4	Boş zamanlarımda şiir yazarım.					
5	Şiir yazarken kendimi rahat ve güvende hissediyorum.					
6	Şiir yazarak duygu ve düşüncelerimi daha iyi ifade ediyorum.					
7	Canım sıkkın olduğunda şiir yazmak beni rahatlatır.					
8	Şiir yazarken ortaya güzel şeyler çıkarıyorum.					
9	Şiir yazmak için düşünmeyi severim.					
10	Şiir yazmayı severim.					
11	Şiir yazarken zaman geçmek bilmez.					
12	Şiir yazmak sıkıcı gelir.					
13	Uzun süre şiir yazsam bıkmam.					

14	Ders dışı zamanlarda da şiir yazmaktan hoşlanırım.					
15	Yazdığım şiirleri başkalarına okumaktan hoşlanırım.					
16	Türkçe dersinde daha fazla şiir çalışması yapılmasını isterim.					
17	Şiir yazarken zamanın nasıl geçtiğinin farkına varmam.					
18	Şiir yazmak eğlenceli bir iştir.					
19	Şiir yazarken akıcı bir dil kullanmaya özen gösteririm.					
20	Yazdıklarımı başkalarına okumayı sevmem.					
21	Şiir yazma içerikli etkinliklerden sıkılırım.					
22	Tüm zorluklarına rağmen şiir yazmayı seviyorum.					